Cada any, a les costes de Catalunya, es capturen al voltant de 60 tones de caproig.

Molt bØ, molt bona tarda. Benvingudes i benvinguts als Jardins de Cap Roig de la Fundació La Caixa, en aquesta segona edicióde les Trobades de Cap Roig. Una iniciativa que impulsem des de l'Observatori Social de la FundacióLa Caixa i l'Escola Europea d'Humanitats,

Humanitats i en guany ens reunim una vegada mØs en aquest magnífic espai per compartir idees, compartir preguntes i sobretot converses al voltant de, com heu llegit, d'un tema tan necessari com Øs el sentit de la natura. Abans de res, permeteu-me fer una salutació especial a la senyora Laura Bellant, l'alcaldessa de Palafrugell, a la senyora Anna Colomer, que Øs la directora dels Jardins i del Caixa Fòrum Girona, al senyor Josep Ramoneda,

que Øs el director de les trobades, alguns dels ponents que estan aquí que ens acompanyen, i a tots vosaltres. L'any passat vam iniciar aquesta aventura amb una primera edicióque naixia gairebØ com una declaració d'interŁs, com un experiment sense permetre-ho dir així. És a dir, volíem crear un espai de trobada entre les humanitats

les ciŁncies, les arts i el pensament crític. I volíem demostrar que encara hi ha lloc per a aquesta conversa reposada, lluny del soroll que ens envolta cada dia a tot arreu. I per fer quŁ amb aquesta conversa reposada? Doncs per intercanviar idees i sobretot fer una reflexiócompartida.

compartida. La resposta del pœblic, no ho sØ perquŁ no us conec a tothom, peròsØ que algunes cares que he vist em ressonen, i dels participants i sobretot de les institucions, va ser molt positiva i vam pensar tant des de la Maleta de Probo com des de la FundacióLa Caixa, que valia la pena continuar i fer aquesta proposta d'aquesta segona edicióque, com heu llegit, ja no Øs un dia, Øs molt mØs ambiciosa

mØs ambiciosa, probablement mØs internacional, perquŁ tambØ tenim mØs dies i mØs franges horàries, i per tant esperem que sobretot us aporti aquestes idees o aquestes inspiracions, simplement per intentar reflexionar, si ho aconseguim, des d'altres perspectives i que potser mireu les coses una mica diferent. El tema que hem triat enguany ens interpel•la directament.

Com tots sabeu vivim una Łpoca de profundes transformacions ambientals, tecnològiques i culturals. Parlem molt de canvi climàtic, parlem molt de sostenibilitat, de biodiversitat o d'innovaciótecnològica, peròsovint, ens proposava el Josep Ramoneda, oblidem una pregunta mØs essencial: quŁ significa avui la natura per nosaltres?

Quin lloc ocupa en les nostres vides? QuŁ ens ensenya sobre qui som, sobre d'on venim i sobre el futur que volem construir? I Øs precisament aquesta pregunta la que recorrerà els diàlegs i les conferŁncies que tot el dia d'avui fins diumenge ens recorreran. I ho farem de la màd'escriptors, científics, filòsofs, artistes, periodistes i pensadors que ens aportaran mirades...

...istes i pensadors que ens aportaran mirades molt diverses. Parlarem del Mediterrani, de la creacióliterària, de la intel•ligŁncia de les plantes, de la memòria dels paisatges, de la biodiversitat, de la identitat i de la genŁtica, de les noves llibertats, del futur de les imatges i de la intel•ligŁncia artificial i fins i tot de la nostra manera d'imaginar el futur. I aquesta diversitat de veus respon a una convicció

profunda...

...profunda: que a Barcelona, des del Palau Macaya, a partir del projecte de l'Escala Europea d'Humanitats, ho practiquem mØs o menys cada quinze dies. I Øs que els grans desafiements del nostre temps no es poden entendre des d'una sola disciplina. Necessitem que la ciŁncia dialogui amb la filosofia, necessitem la mirada dels artistes i els dels escriptors, i necessitem escoltar experiŁncies diferents i aprendre dels qui observen la realitat des d'altres perspectives.

I pensem que difícilment podríem tenir la sort de tenir un escenari millor que on estem, del Cap Roig, que nosaltres sempre volem pensar des de la FundacióLa Caixa que Øs molt mØs que un lloc bonic. És un espai on el paisatge, la cultura i el Mediterrani conflueixen d'una manera pràcticament natural. I aquí la natura no Øs nomØs el tema de les nostres converses, sinóque Øs una presŁncia constant que ens acompanya i que ens recorda que formem part d'una realitat molt mØs àmplia que nosaltres mateixos.

una realitat molt mØs àmplia que nosaltres mateixos. Vaig acabant, les trobades de Cap Roig aspiren modestament peròamb ambicióintel•lectual a contribuir a aquesta reflexió col•lectiva, a crear un espai on durant uns dies puguem aturar-nos, escoltar, pensar i conversar. Un espai on el coneixement es trobi amb la curiositat i on les preguntes siguin tan importants com les respostes.

Acabo expressant el nostre agraïment en nom de la Fundació"la Caixa", un agraïment sincer a totes les persones i institucions que han fet possible aquesta segona edició, en especial a la Sílvia Sauquet, que Øs aquí davant, que Øs la coordinadora de projectes de l'Observatori Social, als equips dels Jardins de Cap Roig, gràcies companyes i companys, als equips de la Maleta de Portbou, a l'Ajuntament de Palafrugell i tambØ a vosaltres que amb la vostra presŁncia ens doneu sentit a aquest projecte.

Moltíssimes gràcies, sigueu tots i totes molt benvinguts i benvingudes a la segona edició de les Trobades de Cap Roig i passo la paraula a la senyora Laura Bellant, alcaldessa de Palafrugell. Moltes gràcies.
Bona tarda a tothom. Abans de res voldria fer una salutacióI agraïment als organitzadors de les jornades, a l'escola d'Humanitats.

de poder comptar amb la presŁncia de gent importantíssima en allòque podríem anomenar cultura europea. NomØs anomenant l'Alessandro Barico anomeno moltíssimes coses que ens funden, l'humanisme, la mœsica que hem convingut

a mœsica que hem convingut d'anomenar clàssica o la mitologia. Deixeu-me que m'aturi tambØ un instant en la nostra estimada i mai prou valorada cultura europea, ciment d'uns valors que funden la nostra manera de viure, els nostres estats, les nostres nacions, tal i com les hem conegudes des del Renaixement fins gairebØ avui mateix. Si bØ Øs cert que els valors que han anat matisant-se no deixa de ser ben cert que Europa posa sempre l'home en el centre de la seva essŁncia pròpia.

El Renaixement, el cicle de les llums que van fomentar la RevolucióFrancesa, els valors aposentats desprØs de les guerres mundials, el malmŁs i necessari estat del benestar, en definitiva, l'humanisme com a base d'una Łtica i un coneixement ineludible. Peròtot sembla a punt de canviar si no li posem remei de forma ferma i immediata. Deixeu-me que ho digui de forma gràfica.

En som molts els que tenim por que l'Europa que coneixem, la que estimem, la que volem que persisteixi com a fundadora de la nostra manera d'entendre el món, pugui desaparŁixer d'una bolada. Molts són els signes que assenyalen que la nostra Europa va prenent una fesomia diferent a la que fins ara ens enorgulleix. Per aixòtrobo tan encertat el nom d'Escola Europea d'Humanitats. Crec que el nom ho diu tot.

No s'ha d'escarransir la vida que tenim, ens al contrari, hem d'enfortir-la. Aquestes jornades són un clam a favor de la ciutadania, que avui tinguem algœ com Alessandro Baricco, a part d'un honor profund, Øs un signe d'afirmaciói un gest a favor de l'Europa que volem i que necessitem, la de les persones. Moltes gràcies.

El nom ho diu tot. No s'ha d'escarransir la vida que tenim, ens al contrari, hem d'enfortir-la. Aquestes jornades són un clam a favor de la ciutadania, que avui tinguem algœ com Alessandro Baricco, a part d'un honor profund, Øs un signe d'afirmaciói un gest a favor de l'Europa que volem i que necessitem, la de les persones. Moltes gràcies.

Bona tarda, benvinguts, moltes gràcies per ser aquí. Evidentment, voldria fer referŁncia a algœ que han dit l'alcaldessa i en Josep PoyØ abans, el que em sembla que Øs una de les motivacions principals del que estem fent. Primer, agrair a la ciutat de Palafrugell que acollessi una iniciativa d'aquesta envergadura

i segon, intentar deixar clar que una de les coses a les que nosaltres volem contribuir i que ens sembla important en el moment present Øs mantenir vives aixòque en diem les humanitats. És a dir, aquella mirada sobre el món, sobre la vida, que no perd de vista que hi ha una...

...a la vista que hi ha una condicióentral que Øs la dels humans la que ens ha de regir. I que masses vegades en el moment present, amb els avenços tecnològics i amb els avenços de poders cada vegada mØs totalitaris, la qüestióentral de qui som es desdibuixa. I aquesta singularitat del ser capaçde pensar i decidir per si mateix, que Øs l'home digne, es perd.

es perd i cada vegada hi ha mØs claudicacions, cada vegada hi ha mØs imposicions, cada vegada els espais per dir-ho així es fan mØs limitats del que Øs possible per la condició humana. Per tant, que es recolzi la reflexiósobre les humanitats, que es recolzi els treballs que intenten que la mirada d'aquest ser peculiar que tØ aquestes virtuts i aquestes

aquestes virtuts i aquests defectes que tØ una cosa que en diem intel•ligŁncia i capacitat de creacióarregades d'ambiguetats per la mateixa fragilitat del ser humà doncs es puguin mantenir com a referents fonamentals per poder ser el que som, persones amb la seva modŁstia capaces de pensar i decidir per nosaltres mateixos

i per nosaltres mateixos. I en aquest sentit em sembla que les jornades de Cap Roig són un exemple que hauríem de poder mantenir el màxim de temps possible perquŁ les preguntes que ens proposem seguiran vives sempre. Per la sessióinaugural d'aquesta jornada vam decidir proposar-li Alessandro Baricco. A mi em sembla que...

Si alguna persona justifica aquesta eleccióper una empresa que tØ com a objectiu posar les humanitats en primer pla Øs Alessandro Baricco, en la que la mœsica, la natura i la persona estan encarnades. No m'entretindrØ a parlar de les obres de Baricco, escriptor, dramaturg, crític musical i periodista italià

Probablement no Beixento i Seda siguin les dues mØs conegudes en aquest país, peròper mi el que Øs molt important Øs que les seves obres tenen una capacitat gran de connectar amb nosaltres i de connectar, en aquest cas un tema referencial per nosaltres, amb el Mediterrani. Tot plegat, aquesta singularitat

cultural i l'empenta del seu llenguatge em fan pensar que era un candidat indiscutible a fer el discurs inaugural de les trobades avui i amb el Mediterrani com a referent i teló de fons que el tenim aquí al costat. Gràcies per estar con nosaltres i ara te toca a ti.

Gràcies molt i gràcies a tots els que m'han portat aquí. Moltíssimes gràcies, moltíssimes gràcies als que m'han fet arribar fins aquí. Hem vingut aquí tambØ per celebrar la publicaciód'un nou llibre, tant en catalàcom en castellà, i es titula Breu història herŁtica de la mœsica clàssica.

Podria semblar que Øs un assaig, un xic avorrit de la mœsica clàssica, perquŁ per moltes persones no ho troben un tema gaire important. En canvi, avui, en honor al títol que fa referŁncia a la natura i aquesta passióde l'humanitis, m'agradaria parlar-ne perquŁ realment per mi...

TØ molt a veure amb la relacióels humans europeus, sí, Øs una història realment molt europea, aquesta relacióels humans, dels europeus, amb la natura. És una història

simbòlicament molt potent per poder explicar la relacióque han tingut els europeus amb la natura. Vindria a saber que el concepte de mœsica clàssica no ha existit sempre. De fet, va ser un invent del segle XVIII i sobretot d'una elit de llengua alemanya.

de fet, van ser ells que van inventar el concepte de mœsica clàssica. TambØ el concepte d'història de la mœsica clàssica. Era impensable, perquŁ abans d'aquesta petita elite intel•lectual Alemanya, ningœ pensava que hi haguØs alguna connexióconcreta entre el cant gregorial, la polifonia.

Al pensament que realment fos mØs que això, aquest primer pensament neix al segle XIX.

Per tant, Øs molt interessant saber quŁ hi havia abans, abans de posar el segell a tot el que era la mœsica clàssica. I el que Øs mØs important Øs tornar a l'origen i a l'inici d'aquesta història. Tradicionalment comencem aquesta aventura

amb el que coneixem com Càant Gregorià No sØ quants tenen en ment quŁ Øs el Càant Gregorià, Øs un cant litœrgic. Monòdic vol dir que cantes nomØs una nota sola, mai hi ha dues notes sobreposades, nomØs Øs una, com si fos un collaret. Aquests cants gregorians en realitat eren monòdies.

eren cants que venien de qualsevol racódel món cristià, tambØ de terres africanes, d'Israel, algunes tambØ inclœs de les illes mØs allunyades del nord, i de tots aquests indrets venien fins a Roma. D'aquí es van crear un corpus de melodies amb les quals es cantava

com si fos un collaret. Aquests cants gregorians en realitat eren monòdies. eren cants que venien de qualsevol racódel món cristià, tambØ de terres africanes, d'Israel, algunes tambØ inclœs de les illes mØs allunyades del nord, i de tots aquests indrets venien fins a Roma. D'aquí es van crear un corpus de melodies amb les quals es cantaven

alguns textos religiosos. Per quŁ cant gregorià? De fet aixòja ens diu alguna cosa. Resulta, diu la llegenda, que qui Øs que va inventar aquests cants, diuen un papa que es deia Gregorio, el papa Gregori, i aixòfeia que hi haguØs aquesta competŁncia, aquesta passió L'home li agradava molt.

va començar a recollir tots aquests cants, i d'aquí la llegenda era ell que els dictava aquests cants, amb un escribà, un copista. I entre ell i el copista sempre hi havia d'haver com una mena de taló com alguna tela. I això, un dia, dos dies, tres dies, ell anava dictant les melodies, cantant-les.

i el copista en prenia nota. Arriba un punt que el copista, realment amb molta curiositat, mentre Gregorio cantava, aparta la tela per veure qui hi havia darrere, quŁ s'estava amagant. I va veure, doncs, el papa Gregori, i a l'espatlla hi havia un colom.

El colom era el símbol de l'Esperit Sant. I de fet, hi ha molts quadres, bØ, potser no molts, peròalguns, sí, que estan dedicats a aquest papa Gregori, i normalment se'l representa amb aquest colom a l'espatlla. QuŁ volia dir això, en el llenguatge medieval? Doncs que aquests cants venien suggerits directament de DØu. El papa Gregori els recollia

els dictava, els altres els escrivien, i els monjos els cantaven. De fet, Øs un punt bastant important. Aixòho deixem en raconat de moment i desprØs ja tornem a l'origen. Escoltem mØs endavant Mozart, a vegades escoltem Beethoven, a vegades escoltem Elvis Presley i altres grups americans, per exemple. Esclar, tots aquests sons que...

escoltem ara són totalment dominats. Són sons dominats. Els humans poden dominar els sons com volen. Podem fer-ne el que volem. Són com animals, com plantes que tenim i que hem aconseguit ensinistrar, dominar, controlar, fins que fan exactament el que...

... que fan exactament el que nosaltres volem. Però, esclar, com dŁiem, hem de tornar a l'origen, l'origen de tot. Al principi, els sons eren un misteri. Era la natura que quan volia, de manera misteriosa, deixaven aquests sons. No hi havia noms, no hi havia una lògica, ni es podien controlar, no es podien

reproduir. Eren com una bufada de vent, com una llum que apareixia... I, de fet, les persones no tenien, per no dir cap control sobre aquests sons. Els podien cantar, peròsí que podien sentir el cant dels ocells, sentien tots els sons de la natura, i sí que podien cantar.

parlar d'alguna manera. És com si cantØssim, peròho feien d'una manera com molt instintiva. Si tenia un cant que agradava, era molt difícil conservar i desprØs ensenyar-lo al fill. Era realment com un llampec.

Aquí hi ha una altra cosa molt important i aquí hem de tornar a pensar en el Papa Gregori del Gran, que totes aquestes idees a partir del segle V desprØs de Cris, quan neixen els camps gregorians, tots aquells sons eren com una espŁcie de flaixos.

com una espŁcie de llamporneig, d'espurneig. On entrava l'harmonia cel•lestral, celestial. Era la prova que el món s'aguantava a travØs d'aquesta harmonia. I de cop i volta, bataven tant, s'alliberava aquesta harmonia i es podia cantar. I te'n recordaves que tu eres part d'aquesta harmonia. Per tant, els sons eren considerats com llengües

considerats com llenguatge de DØu. Una petita part d'un secret que DØu acceptava

compartir. Per aixòtambØ el colom. L'œnica cosa que pots fer a la vida amb els sons, com es pensava abans, nomØs es podia rebre, no hi havia res de violŁncia, nomØs rebien els sons.

Deixem de banda si eren sons de DØu, peròsobretot tota aquesta dolçor del gest. Pensem en aquesta dolçor de rebre un so. I aixòØs el que feien. No feien gaire mØs que això Rebien sons sense cap mena de desig de

da copsar-los, de guardar-los. Cantaven, era com un miracle, obries els ulls i veies DØu pràcticament. Si canto així, ja està ja han marxat, ja no hi són aquests sons. I durant segles...

les persones els deixaven anar, els deixaven lliures. I els deixaven anar fins al punt que no van ni pensar que tinguessin un nom. Si jo faig ta ta ta, de fet no sØ les nons, peròpodria dir que Øs un mi la i si. Tinc un nom per aquests sons.

Peròdurant segles no se'ls va donar cap nom a aquests sons. I pensem que no hi havia cap mena de violŁncia, nomØs el vivien. Cada so era irrepetible, perquŁ no Øs allò vaig a fer un mi, ara torno a fer un mi. No, ja està ja ha passat el mi. L'home que va pensar en donar un nom als sons, que de fet

Øs com una hipŁrbole de la ment. És increïble si pensem bØ, realment ser molt i molt ambiciós, Øs molt visionari, de veritat. L'home que va fer aixòera un monja benedictí, que es deia Guido d'Arezzo. Venia d'Arezzo, d'aquesta localitat italiana, i es deia Guido. I ell

I ell va decidir que, per l'utilitat, perquŁ ells que cantaven al gregorià aquests sons havien de tenir un nom. Per facilitar, doncs, la memoritzaciód'aquests noms, va anomenar aquestes sis notes, perquŁ llavors nomØs en sentien sis de notes. Les va anomenar, doncs, amb la primera...

síl•laba d'un vers d'un text religiós molt famós. I d'aquí va sortir el ut, re, mi, fa, sol, la. Ut no acabava de sonar bØ i el van canviar, i va acabar sent el do. Do, re, mi, fa, sol, la.

Era l'anno mille.
Estem parlant de l'any mil, hem arribat a l'any mil sense que cap dels nostres pares tinguØs la necessitat de posar un nom als sons. AixòØs molt europeu, aixòde posar un nom a les coses, a les plantes, als minerals.

una perversiódel segle XIX. Donaven nom als passos, als colls

el nom als passos, als colls per on passava, peròla muntanya era de DØu, la muntanya tambØ. I el mateix per les plantes, pels insectes. Ara, quan posem nom a una cosa això vol dir que el que volem Øs com tenir una mena de paternitat sobre aquestes coses, per exemple, posem un nom als fills. Peròesclar, quan posem

nom a tots els tipus de roses conegudes, allòque s'estàdient Øs jo puc controlar les roses, perquŁ vaig anomenant una rere l'altra. És una primera modalitat de control. L'any mil Guido d'Arezzo va inaugurar el desig de controlar els sons d'una manera molt senzilla, peròaixí ho va fer.

Feien ser persones que no tenien cap mena d'instint violent envers els sons. I us dirØ una cosa. Cantaven els cants gregorians, una nota cada vegada. Fem el que podem, eh? És perquŁ ho aneu entenent.

DesprØs de set-cents anys, estem parlant dels nostres pares de l'Europa. Som fills d'aquesta gent. DesprØs de set-cents anys, un monjo que ensenyava a l'escola de Notre-Dame a París li va venir un desig irrefrenable d'afegir una segona veu. I en aquella escola

Els fidels van sentir una cosa que no havien sentit mai abans. Una part dels cantons cantava així...

Mi fate questa nota, per favore? Sí, fes aquesta nota, sisplau. I una altra part que començava... I la gent va quedar estupefacta, com quan es van començar a fer els frescos amb perspectiva a les esglØsies.

Entraven els fidels i quedaven bocabadats, perquŁ semblava de veritat. Per tant, musicalment parlant, realment aixòva obrir un món. Ara, van trigar 700 anys. Potser podríem dir inclœs mØs. I un es podria plantejar que potser eren una miqueta ximplets, no? Que no se'ls havia corregut abans, sí.

Beethoven, de fet, s'ho va plantejar. De fet, entre la primera sonata de Beethoven i l'œltima hi ha mØs progrØs tŁcnic i de domini del material del que es va aconseguir en 700 anys. És a dir, la vida d'un œnic home, mØs invenció, mØs desig de canviar, augmentar, avançar, progressar...

Aixecar, avançar, progressar, el que es va sentir durant 700 anys, desprØs de generacions i generacions de mœsics. Tenien dues veus. Si pensem en Wagner, per exemple, o Mahler, si els tenim presents, dues, estem parlant de dues veus. I desprØs pensem en Mahler.

I allí veiem qui? Els europeus. Aquest fet de començar una actitud on reps el món i, com a molt, el màxim que pots fer Øs composar-lo, acollir-lo per poder-lo conservar, aquell mínim, per poder-lo desprØs adorar.

I potser inclœs es podria traslladar al fill. Comences per aquí i arribes al domini complet i absolut. Pots fer el que vulguis. Animals totalment esclavitzats, les lletges doncs fem mØs grans, mØs grans, mØs alts, mØs alts. Tot aquest m'interessa, aquest fora...

Sí que les multiplica un domini total i absolut. Peròen el seu origen eren persones que tenien una relacióamb la natura increïble, una relaciómolt elevada. Amb persones medievals, desprØs del Renaixement, per tant, evidentment, la dimensióreligiosa tenia un paper preponderant. PeròØs que hem de pensar en aquesta espiritualitat

Eren persones que vivien en harmonia amb allòcreat. Quan cantaven, per ells era com vibrar amb allòque s'havia creat. Pensem en l'home medieval com algœ que quedi totalment subjugat a la religió DesprØs va haver-hi la Il•lustració, la RevolucióFrancesa, etcŁtera. Peròla mœsica ens ajuda a recordar que

al revØs, eren humans d'enorme sensibilitat que eren capaços encara de vibrar amb el que ells creien que era allòcreat, Øs a dir, l'obra de DØu. Aquesta forma d'energia, aquesta forma d'unitat i d'harmonia. Allòque estàfora, entrava dins aquesta harmonia cantant.

Era una actitud tan pura que durant segles no volien cap mena d'instrument musical. De fet, hi ha un pensador erudit molt famós, el pare de l'humanisme europeu, Boezio, que Øs una autoritat absoluta.

Absoluta. Moessi que deia que instruments musicals que de fet no existien. Deien que estaven tan allunyats de l'harmonia original que en ells no vibrava res de l'energia ni de l'harmonia que mantenien el món unit. Sí, agradava, pla, peròno hi havia el contacte. De fet, si...

fem la mœsica que coneixem, des del gregoriào inclœs ens avancem fins a Monteverdi, Palestrina, Monteverdi, al segle XVI, no hi ha instruments. Pot semblar una exemplarietat, peròintentem entendre-ho. Quina Øs la meravella d'això, d'aquesta actitud? QuŁ fa?

aquesta actitud, quŁ fa? Doncs rebuja l'instrument tecnològic fet de la màde l'home que pot reproduir la veu de DØu. Pensem en Mahler o en Wagner, pensem en quants, quants instruments hi ha allà, quantes armes de tot tipus per esclavitzar els sons, els de vent, els de corda, els de percussió

Una màquina per cada cosa, una màquina per aquest so. Peròels pares i els pares i els pares... anava potser amb un llaüt. Allàsegurament fins al final, tres fileres ja no se senten. Molt petit, veien aquest instrument i deien...

Quanta violŁncia, quanta poesia morta. I desprØs feia aquella amb el llaüt i tothom s'allunyava en una harmonia autŁntica. Gent com aquesta que no estic parlant no tenien la idea del progrØs.

No era aquesta el seu interŁs. No vivien en uns temps que hi haguØs progrØs. Estaven immersos en una eternitat de la qual no volien sortir. És un tipus d'actitud totalment diferent de l'actitud de Beethoven, per exemple, on la mœsica es converteix en una creacióde l'home. És la presa dels sons d'humilitat tecnològic, progrØs constant, màquines

progress constant, màquines cada vegada mØs difícils. Aquest esforçde cada vegada mØs elevat. Boessi hauria dit milers de quilòmetres de l'harmonia de la qual emana la mœsica. Si pensem en la història europea, l'origen del pecat original. Allí on

Allàon vam perdre aquesta capacitat d'acollir els sons, a forçar-los, si busquem aquest origen del pecat original el trobarem de nou en un italiàque es deia Monteverdi. Monteverdi escrivia mœsica per una elit intel•lectual.

molt refinada, eren textos religiosos i a vegades tambØ utilitzaven alguns textos profans, d'amor per exemple. I escrivia per veu, no per instruments. Per tant, estem encara en aquella fase. Peròhi havia un moment que Monteverdi va anunciar que inaugurava el que ell va anomenar la segona pràctica.

La intuïcióque va tenir Monteverdi, de fet ho va expressar al seu germàen una carta. PeròØs bastant clar. El que va dir va ser...

ha de ser servidora de l'expressió Servidora. Per exemple, jo estic trist perquŁ m'ha deixat la xicota i puc expressar aixòamb una poesia, escrivint. Puc expressar-ho tambØ

amb la meva cara, amb el rostre, o, si no, utilitzo

aquesta serventa, que Øs la mœsica, i l'expresso a travØs de la mœsica. Fins aquell moment d'allà, la mœsica era un regal de DØu. Allàte'l deixava. Aquí, una miqueta aquí, una miqueta allà I aquest home va dir, no, ara agafarem aquesta mœsica, la dominarem, i servirà

i serviràper dir una cosa que jo vull expressar, ja no Øs DØu, soc jo. I Øs aquesta transició, una transiciómolt fascinant que va tenir lloc aquí a Europa, entre el que era la mœsica entesa com a regal de DØu a la mœsica com a llenguatge humà

Ta-ta-ta-tan, ta-ta-ta-tan... Aquest Øs el llenguatge humà, Øs algœ que escriu. Està clar, algœ ho ha escrit i tothom ho ha entŁs. I quŁ estàescrivint? Doncs estàescrivint una percepciódels homes, un sentiment dels humans, una idea, una visió I on Øs DØu? On ha anat a parar?

No hi Øs, el profeta salveu, zero. D'altra banda, Beethoven formava part de la generació que va estrenar la modernitat a Europa, i la modernitat va ser justament això, era l'home que agafava allòcreat i ho utilitzava com un instrument. Mentre Beethoven escrivia la novena...

sinfonia, n'hi havia d'altres que obrien el canal de Suez. Estaven redissenyant el món. Fins al que havíem tingut de "no, això ho ha fet DØu, no es fa res", no, no, doncs n'hi havia d'altres que obrien i separaven dos continents. Són els mateixos que amb el poder de la ciŁncia pressionaven o doblegaven la natura amb allòque...

necessitaven, qualsevol cosa. I la mœsica registra perfectament tots aquests esdeveniments i Beethoven, en general, el que fa Øs agafar un fragment de la natura, els sons, i converteix en servent, com deia Monteverdi, servent que serveix a l'expressió, Øs a dir, que em serveix per allòque vull jo nomenar.

Tota la temporada mØs gloriosa de la mœsica clàssica, des de Beethoven a Wagner, podem dir, estàtotalment dominada per aquesta idea molt violenta, bastant dura, genial, sí, sens dubte,

rica d'un poder tecnològic increïble. De fet, aquí, en aquell moment, l'humàes coneixia molt bØ, els sons. Els havien pressionat, els havien engarjolat perquŁ fossin autŁntics servents. Ara, utilitzaven, peròmeravellosament. I nosaltres som hereus d'això, tambØ.

És important saber que Europa tambØ Øs això, eh? És aquest instint del domini, aquest instint de convertir en serps, en servents tots aquells que no són de la teva família. Amb molta violŁncia, tambØ. Hi ha aquesta història dels sons que s'ha de prendre seriosament. No Øs tan complicat d'entendre-ho. De fet, tØ un poder simbòlic molt fort.

Si mirem un piano, per exemple, hi veurem les tecles blanques i les tecles negres. Hi ha els noms de Guido d'Arezzo, do, re, mi, fa, sol, la. TambØ hi ha el si, que era una nota que en l'Łpoca de Guido d'Arezzo no la sentien. DesprØs va arribar el si, desprØs do, i d'una altra manera do, re, mi, fa, sol, la.

De do a do, això quŁ tenim? Una octava. Dins aquesta octava, entre un do i un altre, en un piano hi ha dotze notes. Així de senzill. Blanca, negra, blanca, negra, blanca, blanca, negra. Dotze tecles en una octava en un piano.

ara hem de saber que a l'Łpoca de Mozart, per exemple, temps de Mozart, no ens remuntem mØs enrere, Mozart sentia en l'espai d'aquestes dotze notes, en sentia clarament dinou de notes.

Algœ podia arribar a sentir unes trenta de notes. Inclœs algœ va arribar a determinar que eren cinquanta-tres les notes. Va ser Newton, que no era mœsic, simplement era un científic.

Aquells sons hi eren. Es podien utilitzar o no, peròhi eren. Pensem en la violŁncia com els europeus van decidir assassinar, rere l'altre, vam arribar a les dinou, que són les que sentia Mozart, i de fet hi havia òrgans que tenien dinou tecles. No Øs que se sentissin

tecles, Øs que realment es tocaven i se sentien. I tot i així, retallada, la mateixa violŁncia com quan tries tres tipus de blat en lloc de tota la resta o dos varietats de poma en lloc de tota la resta. Per quŁ? PerquŁ són les que rendeixen mØs, llences la resta, concentres en aixòi amb allòque has escollitificat

Clar, evidentment la producciómØs molt mØs elevada. A l'Łpoca de Guido d'Arezzo, no sabem quants en sentíem. Però per exemple, a ´ndia, els indis de la ´ndia, de fet, senten molts mØs sons que nosaltres, els europeus. Els japonesos senten sons que nosaltres ja no sentim. Som nosaltres que vam decidir que nomØs en sentiríem dotze. QuŁ passa? Que desprØs amb aquesta dotze sons

És una de les moltes limitacions que els mœsics europeus van aplicar a un món, el dels sons, que era un misteri. I esclar, era una revelacióconcedida de DØu.

Fixaos, que tot aquest camí, tot aquest recorregut, una història mØs llarga, per això, tot i que potser no m'interessa gaire la mœsica clàssica, podríem dir que conŁixer la història de la mœsica clàssica ens pot servir per entendre tambØ la sensibilitat de l'europeu. Segurament acabem abans...

estudiant nomØs la mœsica clàssica que tots els altres fragments. Estàclar que la mœsica clàssica ha produït mœsica preciosa. Ara, sota aquesta bellesa hi ha tota una sŁrie de motivacions que van anar canviant molts aspectes. Pensem sempre en el colom, en l'espatlla del Gregori el Gran. DesprØs pensem en Wagner, qualsevol...

Qualsevol mœsic estimat del segle XIX, Schumann, quin viatge, realment, increïble, quin viatge. Jo quan era molt petit, un amic dels meus pares era geògraf i va escriure el manual de geografia de l'escola.

PerquŁ us en parlo? Doncs perquŁ Øs molt important el títol d'aquest llibre de geografia, que era, com dic, per tots els italians. Era un títol que parlava del món.

L'home i el seu regne. Aquest era el títol del llibre de geografia, L'home i el seu regne. No fem servir aquests títols, ja no existeix. Ara, si al meu fill li donen aquest llibre a l'escola de dir L'home i el seu regne, realment caldria incendiar l'escola. Però tota la mœsica clàssica del segle XIX Øs això, Øs L'home i el seu regne.

És aquesta la mentalitat que estem parlant. És aquest cap, Øs aquest estamí que hi ha darrere, que no sempre l'hem tingut per quŁ, per exemple, amb Guido d'Arezzo, cosa de

diferent. Però esclar, 200 anys mØs a tenir una segona veu. Ara, desprØs d'explicar-vos com hem arribat a ser violents amb el son, intentem recular. Pensem...

Pensem a tots aquests, que van trigar 200 anys a afegir una segona veu. Encara van esperar 150 anys mØs per arribar a afegir-ne dos, eh? I arribar a quatre veus. Pensem en la bellesa d'aquesta no violŁncia absoluta. Mentrestant, no Øs que estiguessin fent mœsica avorridota, no. De fet, Øs una mœsica que

la conservem, que l'escoltem, que s'interpreta. Potser Chopin ens agrada mØs, peròsi un escolta aquesta mœsica moltes vegades, desprØs escoltem Chopin, sembla com Chopin sigui com el lleóensinistrat del circ, no? Veiem que hi ha tot aquest... i Øs increïble, no? Totes les piruetes que faig i ara s'agenolla, peròØs això

doncs Øs realment allà, en aquestes fugues, Øs com totes aquestes piruetes del lleó Està clar, doncs, aquest projecte visionari, aquí entra en joc tot, les plantes, els rius, tot, i nosaltres som fills d'aquesta mentalitat. Ara, la generaciódels meus fills, que tenen vint anys, tot això sí que Øs veritat, doncs...

Peròjo vaig crØixer en un entorn on es creia en l'home i el seu regne, no hi havia cap mena de dubte que no fos així. És ara que es posa en dubte aquesta afirmació Ara Øs el moment que podem entendre quŁ ha sigut tot això, quŁ ha suposat.

Això ens pot ajudar a entendre que aquests som nosaltres, que aquesta Øs l'Europa. Tenim el mite d'Europa amb raó, amb l'humanisme al centre. Europa Øs tot això Europa tambØ Øs tota aquesta història, des del principi fins al final. No pots escollir nomØs una part. Tot el món.

Tothom escolta la mœsica europea perquŁ els europeus van colonitzar tot el món. El piano Øs una màquina que jo estimo profundament. PeròØs una màquina. El piano Øs una màquina.

bàsicament Øs com una presóde sons. És una màquina molt violenta que es trenca tot allò que pots escoltar en una caixa. Allàla tens, allàtoques i tot el que sona d'aquí. Doncs els europeus van portar el piano fins a l'œltim indret del món i Øs per això que tot el món escolta la nostra mœsica clàssica.

no Øs que sigui la millor, perquŁ inclœs en les mØs allunyades, si han arribat els europeus, allàhan arribat amb un piano. Això perquŁ entenguem com la mœsica clàssica Øs identitària per nosaltres, com parla de nosaltres tambØ. I això, doncs aquest tema tan bonic, no? Doncs de triar el...

Doncs de triar la natura com a tema tambØ de sentiments, de tota aquesta connexió M'ha semblat que seria interessant entendre com una de les històries mØs boniques que tenim, a propòsit de la nostra relacióamb la natura, Øs la història de la relacióque hem tingut amb els sons. I que, si voleu, es pot definir com la història de la mœsica clàssica.

Moltíssimes gràcies. Donem així per inaugurat aquesta segona trobada de Cap Roig.

i a partir d'aquí comencen ja totes les activitats desprØs d'aquesta il•luminades per aquesta intervencióinicial. Moltes gràcies.